

Vastaus kirjalliseen kysymykseen 418/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Metsähallituksen hakkuista Suomussalmella

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Halmeenpään /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 418/2018 vp:

Aikooko maa- ja metsätalousministeriö selvittää tulosohjauksessaan olevan Metsähallituksen hakkuutoimien perusteet ja lainmukaisuuden Suomussalmen Luolavaarassa ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin sekä

aikooko hallitus harkita sitä, että ELY-keskuksille palautetaan luonnonsuojelulain noudattamista varmistava oikeus tehdä rajauspäätöksiä uhanalaisten lajien elinympäristöjen ja suotuisan suojelun tason turvaamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Metsähallitus teki syyskuussa hakkuita Liito-orava LIFE -hankkeeseen varatussa metsänkäsittelyn esimerkkikohteessa Suomussalmen Pata-aholla (Luolavaara) 6,2 hehtaarin alueella. Maa- ja metsätalousministeriön saaman selvityksen mukaan hakkuut johtuivat inhimillisestä erehdyksestä, koska LIFE-hankkeen rajauksia ei ollut vielä merkitty Metsähallituksen paikkatietojärjestelmään. Liito-orava-LIFE-hankekohteet ovat olleet valmisteluvaiheessa vain paperikarttoina. Sitten Liito-orava-LIFE-hankkeen kohteet on tallennettu Metsähallituksen paikkatietojärjestelmään ja nyt ne näkyvät automaattisesti kohdealueiden metsäsuunnittelua tehtäessä.

Metsähallituksen erehdyksessä hakkaamassa kohteessa ei ollut voimassaolevaa ELY:n rajauspäätöstä, vaan toimija eli Metsähallitus vastaa rajauksista. Suunnittelun yhteydessä ei havaittu viitteitä siitä, että hakattavaa aluetta olisi pitänyt rajata lisää nyt toteutetusta. Metsänkäsittely on tehty voimassa olevien liito-oravakohteiden käsittelyohjeiden mukaan siten, että tiedossa olevat liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat on rajattu kokonaan käsittelyiden ulkopuolelle. Hakkuut täyttävät siis tältä osin lain vaatimukset.

Metsähallituksen Luontopalvelujen koordinoima Liito-orava-LIFE-hanke käynnistyi elokuussa 2018. Hankkeen tavoitteena on turvata liito-oravan esiintyminen tulevaisuudessa. Liito-orava-LIFE-hankkeessa kehitetään ja otetaan käyttöön hyviä toimintamalleja, joiden avulla liito-orava saadaan otettua huomioon maankäytön suunnittelussa niin taajamissa kuin talousmetsissä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen 418/2018 vp

Hankkeessa tullaan tekemään runsaasti esimerkkikohteita sekä yksityismetsiin että valtion metsiin. Esimerkkikohteissa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat kulkuyhteyksineen turvataan osana paikallista elinympäristöverkostoa. Metsähallitus on varannut hankkeeseen 11 kohdetta, joista alun perin oli valmistauduttu toteuttamaan yhdeksän. Metsähallitus etsii nyt erehdyksessä käsitellyn kohteen tilalle pikaisesti uuden kohteen.

Luonnonsuojelulain 15.4.2016 voimaan tulleen muutoksen myötä liito-oravan suojelun käytännöt metsätaloudessa muuttuivat. Liito-oravan suojeluvaatimukset ovat ennallaan eli lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on edelleen kiellettyä. ELY-keskukset eivät kuitenkaan enää tee rajauspäätöksiä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoista. Muutoksella haluttiin keventää ELY-keskusten työtaakkaa sekä sujuvoittaa hallintoa pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisesti. Käytännöstä luovuttiin myös, koska rajausmenettelyn vaikuttavuus todettiin heikoksi suhteessa lajin kokonaiskantaan ja kohtuuttoman kuormittavaksi. Metsien käsittelyn yhteydessä tehdyt rajauspäätökset ovat koskeneet vain noin 1-2 prosenttia Suomen liito-oravista.

Suomessa esiintyy liito-oravan lisäksi 48 muuta EU:n luontodirektiivin liitteen IV eläinlajia, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Liito-orava on ainoa laji, jota rajausmenettely on koskenut, ja sitäkin vain metsätalousalueilla. Rajausmenettelyn piirissä ovat olleet ne lisääntymis- ja levähdyspaikat, joista viranomaisilla on järjestelmässään tieto.

Vuoden 2016 lakimuutos korostaa maanomistajan, hakkuuoikeuden haltijan ja puun korjuusta vastaavan tahon vastuuta huomioida liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat metsänkäsittelyn yhteydessä. Hävittämis- ja heikentämiskielto on edelleen voimassa aina ja kaikkialla. Ennen lakimuutosta rajaamisen menettely oli käytössä kymmenen vuoden ajan, minkä ansiosta liito-orava osataan nyt hyvin huomioida metsiä käsiteltäessä. Kaikki metsälain mukaiset hakkuutavat ovat mahdollisia lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ympärillä tietyin rajoituksin. Liito-oravan huomioon ottamisen keinot ovat kuitenkin hakkuutavasta riippuen osin erilaisia.

Helsingissä 1.11.2018

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä